

► Edikt nantský (1598)

Mezi nekonečnými milostmi, kterými se Bohu zalíbilo nás zahrnout, je jednou z nejvýznačnějších a nejpozoruhodnějších ctnost a síla, již nám poskytl, abychom se nepoddali hrozivým svárům, zmatkům a rozepřím, které se nacházely při našem nástupu na trůn v tomto království, jež bylo rozdělené do tolika stran a klik [...]. Chceme, aby od nynějška mohli sloužit všichni naši poddaní Bohu a aby mezi nimi mohl přetrvat dobrý a trvale udržitelný mír. [...] Prosíme také, aby Bůh poskytl našim poddaným milost a oni dobře pochopili, že v dodržování tohoto nařízení tkví hlavní základ jejich jednoty a svornosti, klidu a obnovení tohoto státu v jeho původní nádheře, hojnosti a síle. [...]

Nechť paměť všech minulých věcí z jedné i druhé strany [...] zůstane potlačena, jako by k žádným předchozím bouřím nedošlo. [...]

Chceme, aby [...] žili pospolu mírumilovně jako bratři, přátelé a spoluobčané, pod hrozbou potrestání narušitelů míru a veřejného klidu. [...]

Nařizujeme, aby katolické, apoštolské a římské náboženství bylo obnoveno a znovu ustaveno ve všech místech a krajích našeho království a v zemích pod naší vládou, kde byl jeho výkon pozastaven, aby zde bylo mírumilovně a svobodně praktikováno bez jakéhokoli sváru nebo jakýchkoli překážek. [...]

A abychom neponechali žádnou příležitost k bouřím a rozepřím mezi svými poddanými, dovolili jsme a dovolujeme osobám řečeného domněle reformovaného náboženství, aby žily a pobývaly ve všech městech a místech našeho království a v zemích pod naší vládou, aniž by byly vyšetřovány, trýzněny, aniž by s nimi bylo hrubě zacházeno [...]

Velmi výslovně zakazujeme všem lidem řečeného náboženství, aby jej jakkoli vykonávali [...] v tomto našem království a v zemích pod naší vládou mimo místa, kde je to povoleno tímto ediktem. [...]

Stejně tak zakazujeme jakkoli vykonávat řečené náboženství na našem dvoře a v naší družině, stejně tak jako [...] v našem městě Paříži a ve vzdálenosti pěti mil od řečeného města. [...]

[...] dovolujeme osobám řečeného náboženství postavit budovy pro výkon tohoto náboženství ve městech a místech, kde jim to je povoleno; a budou jim navraceny budovy, které dříve postavili, nebo pozemky, na nichž se tyto nacházejí, ve stavu, v jakém jsou dnes. [...]

Zakazujeme všem kazatelům, duchovním a jiným, kteří promlouvají na veřejnosti, aby jakkoli používali slovo, promluvu a řeč směřující k podnícení lidu ke vzpouře. [...]

Zakazujeme též všem našim poddaným, ať již jsou jakéhokoli postavení, aby silou nebo přesvědčováním odníмали proti vůli jejich rodičů děti řečeného náboženství a nechávali je pokřtít a biřmovat v katolickém, apoštolském a římském náboženství. Stejně tak to je zakázáno osobám řečeného domněle reformovaného náboženství, a to vše pod hrozbou přísného trestu. [...]

Abychom lépe sjednotili naše poddané [...] a abychom do budoucna zamezili všem stížnostem, prohlašujeme, že všichni ti, kteří vyznávají nebo budou vyznávat řečené domněle reformované náboženství, jsou schopni zastávat všechny hodnosti, úřady a veřejné funkce jakéhokoli druhu, královské, stavovské nebo městské v našem království, [...] aniž by po nich byla požadována jiná přísaha než přísaha dobře a věrně sloužit králi při výkonu jejich povinností. [...]

■ Otázky k textu:

1. Ověřovací

- a) Co je hlavním důvodem vydání ediktu nantského?
- b) Jaké konkrétní označení má v textu nekatolické náboženství?

2. Faktografické

- a) Jaké „zmatky a rozepře“ má autor v úvodu dokumentu konkrétně na mysli?
- b) Kdo byli tzv. hugenoté?

3. Historické myšlení

- a) Pojmenujte hlavní aktéry (jednotlivce nebo skupiny), kterých se dokument týká a u každého z nich uveďte, v čem pro ně mohl být výhodný.
- b) Na základě úryvku vysvětlete jeho základní myšlenku. Použijte při tom následující pojmy z textu: *bouře, víra, právo a král*.

■ Vazba na rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání:

RVP ZV: [žák] objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky